

Provinciale Staten

Clustercode WL
Ons kenmerk DOC-00625504
Bijlage(n) -

Uw kenmerk -
Maastricht 19 maart 2024
Verzonden 26 maart 2024

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake appreciatie verkenning concretiserend milieubeleid

Geachte Staten,

In deze mededeling portefeuillehouder geeft het college haar appreciatie op de uitgevoerde verkenning naar een 'concretiserend milieubeleid'. Deze verkenning heeft u reeds in op 24 januari jl. ontvangen (DOC-00594253), maar was nog niet voorzien van een appreciatie door het college van Gedeputeerde Staten. In het licht van de besluitvorming over het beleidskader Nieuwe Energie en een Schoon Leefmilieu, sturen wij u hierbij de appreciatie en de te zetten vervolgstappen.

Een algemene reflectie

Een gezonde en veilige leefomgeving draagt bij aan de leefbaarheid in Limburg, maar ook aan het Limburgse vestigingsklimaat en de kenniseconomie. Het verkrijgen en behouden van een gezonde en veilige leefomgeving vraagt inspanning van de Provincie. Tegelijkertijd komen er de komende jaren veel fundamentele, sociale en economische veranderingen op ons af, deels als opgaven, deels ook als kansen. Die zullen we met elkaar een plek moeten geven. Of dat nou gaat om verduurzaming (minder uitstoot en meer duurzame opwek van energie), circulariteit (afval is grondstof) of tekorten aan arbeidskrachten. Het College staat voor een brede weging van verschillende belangen, en werkt daarbinnen aan een robuust vestigingsklimaat, een level playing field voor bedrijven en een gezonde en veilige leefomgeving. Een gezond en veilig leefmilieu kan niet zonder een sterk en concurrerend vestigingsklimaat en omgekeerd. Wij houden daarbij oog voor het belang van de industrie voor Limburg, zij levert immers de producten en het verdienvermogen voor ons dagelijks leven nu en in de toekomst.

Tegelijkertijd werken wij aan een gezonde leefomgeving waarin voortschrijdende wetenschappelijke inzichten en nationale en Europese wet en regelgeving het speelveld bepalen. De Zuidelijke Rekenkamer en de Commissie Van Aartsen hebben aangegeven dat er vanuit de Provincie een extra inzet nodig is. In de verkenning naar een concretiserend milieubeleid zijn hiervoor belangrijke bouwstenen aangedragen. De wettelijke (milieu)normen staan niet ter discussie. Als het gaat om bovenwettelijke maatregelen acht het College het van belang om leefomgeving, gezondheid, economie, werkgelegenheid en vestigingsklimaat ten opzichte van elkaar af te wegen. Hieronder zullen wij aangeven hoe het College hier mee aan de slag wil gaan.

Wat vooraf ging

Uw Staten hebben op 10 februari 2023 het rapport 'Vergunningverlening, toezicht en handhaving – Provincie Limburg' van de Zuidelijke Rekenkamer behandeld. U heeft het College verzocht de positie van Gedeputeerde Staten te verhelderen m.b.t. de minimalistische benadering van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) aan de ene kant en de ambities voor de leefomgeving (waaronder milieu) aan de andere kant. Op 10 maart 2023 heeft het College daarop de procesaanpak voor het opstellen van het concretiserend milieubeleid met uw Staten gedeeld. In het coalitieakkoord 'Elke Limburger telt' (juni 2023) is opgenomen dat in 2023 een verkenning naar concretiserend milieubeleid wordt afgerond. Die verkenning is in opdracht van GS door een extern bureau opgesteld. Dit bureau heeft daarbij op basis van opgedane inzichten n.a.v. vele gesprekken en interviews aanbevelingen geformuleerd.

Algemene appreciatie van de Verkenning

De Verkenning is een gedegen inventarisatie van de plek die milieubeleid in de huidige situatie inneemt en wat volgens de partijen die zich bezighouden met dit milieubeleid als gewenst situatie voor de toekomst zien. Het College onderschrijft de algemene bevinding dat er een omslag in het denken nodig is. De focus moet niet meer liggen bij het sectorale en op normen gebaseerde "milieu", maar op gezondheidsbevordering, het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving (waaronder milieu) en het werken aan een sterk en innovatief vestigingsklimaat. Dat alles zonder de bedrijfseconomische belangen van onze industrie uit het oog te verliezen. Dit streven komt ook terug de Omgevingswet (in werking sinds januari 2024) waarin de provincies geacht worden om niet meer louter te toetsen aan normen maar zich in te zetten voor gezondheidsbevordering. Het College onderschrijft dit maar vraagt daarbij aandacht voor afstemming met de andere provincies en het Rijk.

De verkenning richt zich met name op onderwerpen als geluid, stilte, luchtkwaliteit (zoals bepaald in het Schone Luchtakkoord) en externe veiligheid. Ook wordt er aandacht gevraagd voor (potentieel) zorgwekkende stoffen (waar de Zuidelijke Rekenkamer de provincie op heeft gewezen), afvalbeleid in relatie tot het bevorderen van de circulaire economie en vormen van (milieu)overlast. Deze onderwerpen zijn geen nieuwe taken voor onze provincie, maar essentiële taken die de Provincie op een samenhangende manier moet gaan benaderen.

In de Verkenning is nadrukkelijk aandacht besteed aan de conclusies en aanbevelingen van het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer, waaronder de wenselijkheid van additioneel beleid voor de inhoudelijke uitvoering van de vergunningverlenende en toezichthoudende taken. De verdere concretisering van het

werken aan een gezonde en veilige leefomgeving zullen wij ter hand nemen vanuit de vijf inhoudelijke uitgangspunten die in het Beleidskader Nieuwe Energie en Schoon Leefmilieu (NESL) staan en die terugkomen in de verkenning. Ze vormen daarmee het kompas voor de komende jaren voor het werken aan een gezonde en veilige leefomgeving.

1. Transparant over de huidige feitelijke status van het leefmilieu in Limburg;
2. Streven naar verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving;
3. Voorkomen is beter dan herstellen (preventie & voorzorg);
4. Milieuruimte moet worden verdiend;
5. Beletten van (vooruit)schuiven van risico's op de leefomgeving.

Vanuit deze vijf uitgangspunten volgen in de Verkenning vier aanbevelingen. Het College geeft daarbij de volgende appreciaties:

Aanbeveling 1: breng de vijf uitgangspunten van het Beleidskader NESL breed onder de aandacht binnen de provinciale organisatie en geef hier invulling aan.

Het College is het eens dat een gezonde leefomgeving (i.c. milieu) een volwaardige plek dient te krijgen in besluitvorming over grote programma's en projecten. De Omgevingswet verplicht de provincies bij de integrale afweging voor alle ruimtelijke opgaven ook specifieke gezondheidsafwegingen mee te nemen. Provincies worden in dit verband door de Rijksoverheid geadviseerd een adviseur milieu en gezondheid te betrekken om te voorkomen dat bij het nastreven van de ruimtelijke doelen (wonen, energietransitie, mobiliteit e.d.) afwenteling plaatsvindt op milieu en gezondheid. Het College neemt derhalve deze aanbeveling onverkort over.

Aanbeveling 2: zorg dat de actuele kwaliteit van de leefomgeving bekend is en stel die beschikbaar voor een ieder.

Inwoners laten steeds meer van zich horen en maken zich zorgen over het effect van een slechte leefomgeving op hun gezondheid. Zij eisen een veilige, schone en gezonde leefomgeving (zie ook het belevingsonderzoek uit 2020 naar veiligheid op en rondom Chemelot van het RIVM). Het College zal onderzoeken welke milieu-informatie reeds beschikbaar is en of het technisch en juridisch mogelijk is deze te ontsluiten, en op basis daarvan besluiten welke informatie actief gepubliceerd kan worden.

Aanbeveling 3: gestructureerde aanpak inzet instrumenten Omgevingswet (Omgevingsvisie, Programma, decentrale regels, omgevingsvergunning en Projectbesluit).

Het College is bekend met de instrumenten die de Omgevingswet biedt en onderschrijft deze aanbeveling. Het College zal in gesprekken met de RUD verkennen hoe we deze instrumenten kunnen inzetten om te werken aan een gezondere en veiligere leefomgeving, met inachtneming van de geldende wet- en regelgeving en de uitvoeringscapaciteit van de RUD. Hierbij wordt ook rekening gehouden met wat de verschillende instrumenten samen betekenen voor de initiatiefnemer, het bedrijfsleven, het vestigingsklimaat, het level playing field en de omgeving.

Aanbeveling 4: sluit de beleidscyclus en heb aandacht voor de uitvoering.

Het College is het eens dat de uitvoering van de VTH taken, in lijn met het rapport van de Zuidelijke Rekenkamer, meer aandacht behoeft. Het hebben van een goede “feedback-lus” is belangrijk om goed uitvoerbaar beleid te kunnen opstellen. Hierover is het College in gesprek met de RUD met als doel dit samen uit te werken en vast te leggen in het VTH beleidsplan en het VTH uitvoeringsplan.

De Verkenning kent in paragraaf 5.4 een Routekaart 2024 voor het op korte termijn verder uitwerken van de vier aanbevelingen. Deze Routekaart bestaat uit adviezen van het extern bureau dat de Verkenning heeft opgesteld aan het College. Veel adviezen staan al als acties in het Beleidskader NESL en komen sowieso terug in het Concretiserend Milieubeleid:

- het College zet in op een versterking van de wettelijke- en kerntaken doen zoals genoemd in het Kader NESL.
- het College zal uitzoeken welke juridische ruimte er is om van de huidige minimalistische uitvoering naar een robuuste uitvoering van de VTH taken te gaan. Voor het bedrijfsleven wil het College toe naar heldere en concrete vergunningen. De Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUD-ZL) is daarbij de spin in het web. Zij vragen van de Provincie kaders en handvaten voor het omgaan met beleidsruimte die de wet biedt. Daarnaast heeft de RUD-ZL van de bedrijven informatie over processen en technieken nodig om te komen tot de robuuste, effectieve en doelmatige vergunningverlening die de Zuidelijke Rekenkamer aanbeveelt.
- het meten en monitoren van de luchtkwaliteit en het treffen van maatregelen ter uitvoering van het Schone Luchtakkoord;
- Uitvoeren van het veiligheidsconvenant Chemelot (n.a.v. het OVV rapport van 2018 “Chemie in samenwerking”).

Het College gaat daarnaast met de volgende (aanvullende) zaken aan de slag:

- Onderzoeken of (lucht)meetgegevens die in opdracht van het College zijn verzameld (en geen deel uitmaken van een juridische procedure) gepubliceerd kunnen worden. Daarnaast zal het College, zoals al genoemd in het Beleidskader NESL, integrale gezondheidsindicatoren vaststellen. Hiervoor wil het College eerst onderzoeken welke gezondheidsindicatoren al bestaan elders in het land en hoe daarmee gewerkt wordt.
- In maart 2021 heeft de Provincie Limburg het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend hetgeen heeft geresulteerd in een herinrichting en uitbreiding van het provinciaal luchtmeetnet. Het SLA heeft echter nog geen vertaling gekregen in concrete beleidsregels waardoor er met name bij VHT-taken beperkt tot niet gestuurd kan worden op de doelstellingen van het SLA. Door Inspectie Leefomgeving en Transport is hier ook op gewezen. De uitkomsten van de Verkenning worden gebruikt bij de oordeelsvorming over de wenselijkheid en ambitie van additioneel beleid voor inhoudelijke uitvoering VTH;
- Ten aanzien van de RUD Zuid-Limburg wil het College, conform het coalitie-akkoord en het Beleidskader NESL, van een minimalistische naar een robuuste uitvoering. Daartoe gaat het College in gesprek met de RUD over de constatering genoemd in bijlage 3 van de Verkenning. De uitkomsten daarvan landen naargelang in het Concretiserend Milieubeleid, het VTH beleidsplan en het VTH uitvoeringsprogramma.
- Bij plannen, programma's of projecten van provinciaal belang zal het College expliciet rekening houden met de impact op de gezondheid als gevolg van veranderingen in de kwaliteit van de leefomgeving. Dit proces leidt tot integraal ontworpen ruimtelijke plannen en fysieke ingrepen

waarbij het voorkomen van milieuschade een essentieel onderdeel is. De provincie zal zich actief inzetten om de leefomgeving ter plaatse te bevorderen bij haar eigen fysieke projecten.

Het Concretiserend Milieubeleid moet uiteindelijk landen in verschillende producten. Afhankelijk van de doorwerking kan dat zijn de Provinciale Omgevingsvisie (POVI), provinciale verordening(en), Beleidsregels of bewustwordingscampagnes. De bevoegdheid voor het Concretiserend Milieubeleid ligt bij Gedeputeerde Staten. Ook Beleidsregels zijn een instrument van GS. Zaken die moeten landen in de POVI of in verordeningen gaan voor besluitvorming via Provinciale Staten.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

Marc van Caldenberg